

دلایل نقلی و عقلی ضرورت انتخاب جانشین پیامبر(ص)/امام معیار حق و باطل است

یک استاد پردیس قم دانشگاه تهران با بیان اینکه دلایل نقلی و عقلی فراوانی برای ضرورت انتخاب جانشین پیامبر(ص) وجود دارد، گفت: خداوند زمین را از حجت خالی نمی گذارد زیرا در این صورت حق از باطل شناخته نمی شود لذا باید شاخصی در جامعه اسلامی وجود داشته باشد تا معیار حق و باطل باشد.

یک استاد پردیس قم دانشگاه تهران با بیان اینکه دلایل نقلی و عقلی فراوانی برای ضرورت انتخاب جانشین پیامبر(ص) وجود دارد، گفت: خداوند زمین را از حجت خالی نمی گذارد زیرا در این صورت حق از باطل شناخته نمی شود لذا باید شاخصی در جامعه اسلامی وجود داشته باشد تا معیار حق و باطل باشد. به گزارش خبرنگار مهر، «من مات و لم یعرف امام زمانه مات میتة جاهلیة: کسی که بمیرد و نشناسد امام زمانش را همانا با مرگ در جهالت مرده است.» در این باره روایات بسیاری در منابع روایی مسلمین اعم از شیعیان و برادران اهل تسنن آمده است. از دلایل عقلی و نقلی فراوانی استفاده می شود که باید همه انسانها در همه اعصار و امصار، امام زمان خود را بشناسند، وگرنه رشته اتصال آنان از آئین مقدس اسلام گسسته، به عهد بربریت و جاهلیت خواهند پیوست.

دکتر محمد محمدرضایی، استاد پردیس قم دانشگاه تهران در گفتگو با خبرنگار مهر در مورد ضرورت وجود امامت بعد از ختم رسالت گفت: دلایل نقلی و عقلی زیادی در این ارتباط وجود دارد. اگر بخواهیم به دلایل عقلی توجه کنیم یکی از این دلایل این است که پیامبر اسلام(ص) سه وظیفه مهم برعهده داشتند؛ دریافت و ابلاغ وحی الهی، تبیین وحی، زمامداری جامعه اسلامی. بعد از رحلت پیامبر(ص) دریافت و ابلاغ وحی به اتمام رسیده است اما دو وظیفه دیگر همچنان باقی است.

وی افزود: بنابراین ما معتقدیم که تشکیل حکومت برای اجرا و تحقق قوانین قضایی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی و ... و همچنین تبیین وحی بعد از پیامبر(ص) همچنان باقی است و باید وجود داشته باشد که این امر در گرو وجود امام است. از دیدگاه شیعه اعتقاد بر این است که بعد از پیامبر(ص) به دستور خداوند، 12 امام معصوم را به نام انتخاب و انتصاب و به جامعه اسلامی معرفی کردند و هر امامی، امام بعد از خود را معرفی می کرد، لذا می دانیم که وجود امام لازم است.

این محقق و نویسنده کشورمان با بیان اینکه بعد از پیامبر(ص)، فرقه های مختلفی در جامعه اسلامی به وجود آمد که هر کدام عقاید خودشان را به قرآن مستند می کردند و آیات الهی را حمل بر تفسیر خودشان می کردند و از میان این فرقه ها و تفاسیر مختلف یک چیز باید صحیح باشد، تصریح کرد: باید کسانی در جامعه اسلامی باشند تا بتوانند کار صحیح را از نادرست تشخیص دهند و به جامعه معرفی کنند. در باب وضو که مسأله بسیار ساده ای بوده و هر روز هم در معرض دید همگان بوده بین اهل سنت و تشیع اختلاف وجود دارد تا چه رسد به تفاسیر آیات و معارف بلندی که در قرآن وجود دارد.

وی با اشاره به اینکه مسأله دیگری که نشان می دهد ما به امام نیاز داریم، این است که بعد از پیامبر(ص) بازار جعل احادیث داغ شد و جاعلان حدیث با انگیزه های مختلف وارد میدان شدند، برخی یهودیان و مسیحیان مسلمان نما به خاطر عداوتی که با اسلام داشتند یک سری اسرائیلیات و مسیحیات را وارد دین اسلام کردند و برخی از مسلمانان به تحریک خلفا و امرای زمان به انگیزه مقام خواهی و زندگی دنیوی به جعل حدیث پرداختند.

وی تصریح کرد: در این مسأله وجود امام معصوم(ع) و پیراسته از گناه احساس می شود که مردم به آنها مراجعه کنند و حق را از باطل تشخیص دهند، لذا بسیاری از افراد ضعیف الایمان که به آنها پول می دادند احادیث پیامبر(ص) را تغییر دادند. لازم است در اینجا فرازی از سخنان امیرالمؤمنین(ع) درباره منافقانی که در لباس دوست رخنه کرده بودند و حدیث جعل کرده بودند را بیان کنم. حضرت در خطبه دویست و پنج نهج البلاغه می فرمایند: «اگر مردم چنین افرادی را می شناختند که آنها منافق و دروغگو هستند هرگز آنها را تصدیق نمی کردند و سخن آنها را قبول نمی کردند ولی مردم فریب صحابی بودن آنها را خورده و با خود می گویند آنها پیامبر خدا(ص) را دیدند و حقایقی را از ایشان شنیده و أخذ کردند که هرگز سخنی برخلاف حقیقت نمی گویند در صورتی که از وضع و حال این دسته آگاهی ندارند. یعنی حضرت می فرمایند: اینها به خاطر مطامع دنیوی دروغهایی را به پیامبر(ص) نسبت دادند.

عضو هیئت علمی دانشگاه تهران در ادامه سخنانش بیان کرد: مرحوم علامه امینی در کتاب الغدير با مراجعه به کتب رجالی اهل سنت، هفتصد نفر از جاعلان حدیث را نقل می کند. بنابراین برای حفظ اسلام و جلوگیری از مخدوش نمایی سیمای نورانی اسلام، امامان معصومی باید باشند تا معیار حق و باطل باشند و لذا امام صادق(ع) در روایتی می فرمایند: زمین خالی از انسان معصوم نیست تا اگر افراد بی ایمان، مطلبی را در دین افزودند آنرا رد کند و اگر کم کردند آنرا تکذیب کند. یعنی خداوند زمین را

از حجت خالی نمی گذارد زیرا در این صورت حق از باطل شناخته نمی شود لذا باید معیاری در جامعه اسلامی وجود داشته باشد تا معیار حق و باطل باشد.

این محقق و نویسنده کشورمان در ادامه سخنانش در مورد دیگر دلایل عقلی انتخاب جانشین پیامبر(ص) بیان کرد: بعد از پیامبر(ص) با توجه به اوضاعی که منطقه داشت و زمان پیامبر(ص) اقتضاء می کرد خطرات و اختلافات زیادی جامعه اسلامی را تهدید می کرد؛ از یک طرف امپراطوری روم و از طرف دیگر امپراطوری ایران و از سوی دیگر منافقان داخلی، تهدید محسوب می شدند. در اهمیت خطر امپراطوری روم، همین بس که پیامبر(ص) در آخرین لحظات به فکر بودند که سپاه عظیمی را به فرماندهی اسامه بن زید ترتیب دهد که برای نبرد با رومیان اعزام کند و متخلفان از این سپاه را نفرین می کند.

وی افزود: خطر دوم برای اسلام دشمنانی بودند که نامه پیامبر(ص) را پاره می کند و به فرماندار یمن نامه می نویسد که یا پیامبر را دستگیر کن یا سر از بدن جدا کن و برای ما بفرست. منافقین داخلی که همواره مزاحمت ایجاد می کردند و می خواستند جامعه اسلامی و احکام اسلامی را از بین ببرند. با توجه به همه خطراتی که جامعه اسلامی شاهد آن بود آیا درست است که پیامبر اسلام(ص) بدون اینکه راهبری برای جامعه اسلامی تعیین کند به حال خود واگذارد و آنرا رها کند.

محمدرضایی تأکید کرد: دلایل عقلی فراوانی وجود دارد که بعد از پیامبر(ص) باید امامی توسط خداوند و پیامبر(ص) برای زعامت جامعه اسلامی انتخاب می شد تا هم احکام اسلامی را تدوین کند و هم جامعه اسلامی را از نظر سیاست تدبیر کند، لذا آیات و روایات زیادی دلالت بر این مسأله می کند که پیامبر(ص) این کار را کردند. پیامبر(ص) در دعوت عشیره اقربین بر انتخاب حضرت امیر(ع) تصریح داشتند. همچنین بسیاری از مفسران و محدثان شأن نزول آیه «إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ» را حضرت امیر(ع) می دانند.

وی با اشاره به اینکه داستان زکات انگشتر در هنگام نماز حضرت امیر(ص) را همه شنیدند، اظهار داشت: «ولی» در این آیه به معنای حاکم و سرپرست است نه به معنای دوست. چون اگر به معنای دوست بود همه مؤمنان دوست یکدیگرند. این قیود در آیه فوق، سازگار بر این است که بگوئیم ولی به معنای دوست است. در آیه تبلیغ که در روز عید غدیر نازل شد نیز صراحت آیه مشخص است. «يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ» بسیاری از مفسران اهل سنت و تمامی مفسران شیعه معتقدند این آیه در مورد امامت امام علی(ع) و داستان روز غدیر است.

وی با بیان اینکه پیامبر(ص) در آخرین سال عمر خودش در مراسم حجة الوداع که با شکوه تمام برگزار شد، بر جانشینی امام علی(ع) تأکید کردند: در حجة الوداع نه تنها مردم مدینه بلکه از اقصی نقاط سرزمین اسلامی آمده بودند در سرزمینی بنام غدیر خم که چهار راهی بود که کاروانهای حج در آنجا از همدیگر جدا می شدند، پیامبر(ص) دستور توقف داد و به همراهان خود فرمود از جانب خداوند فرمانی دارم که پیغام مهمی را به آنها برساند که اگر چنین نکند رسالت خودش را انجام نداده است. منبری برای حضرت ساختند و پیامبر(ص) بر فراز منبر رفت و خطبه ای طولانی ای را فرمودند که بسیاری از عقاید شیعه از جمله امامت و مهدویت در آن نمایان است.